

Mka

14.2.2013

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Valiokuntakuuleminen 15.2.2013

Hallituksen esitys 198/2012vp – kudoslain muuttaminen

Suomen Lääkäriliitto pitää elinsiirtotoiminnan tehostamista ja elinkaupan ehkäisemistä Euroopassa kannatettavina tavoitteina. Tässä elindirektiivi ja sen myötä tehtävät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön ovat tervetulleita.

Suomessa elinsiirtotoiminta on jo vanhastaan laadukasta, mutta elinten saatavuudessa on puutteita. Hyvänä keinona saatavuuden parantamiseen Lääkäriliitto pitää elinsiirtoja koskevassa toimintaohjelmassa ja kudoslain perusteluissa mainitun elinluovutuskoodinaattorin nimeämistä kuhunkin luovutussairaalaan.

Hallituksen esitys kudoslain muuttamiseksi on pääosin kannatettava. Kahden eri direktiivin periaatteiden kirjaaminen alun perin kansallisista lähtökohdista säädettyyn lakiin on haaste, minkä vuoksi esityksen jotkin yksityiskohdat – ja monissa näissä eroavuudet kudosten ja solujen ja toisaalta elinten sääntelyssä – herättävät kysymyksiä.

1 a §:n 12 b -kohdassa on määritelty elintä koskeva jäljitettävyyden jäljitettävyyden määritelmä löytyy Fimean määräyksestä 3/2007 (Kudoslaitoksen toimintaa koskevat tekniset vaatimukset). Määritelmien olennainen sisältö on sanamuotoeroavuuksista huolimatta sama. Onko jäljitettävyyden sääntelytason ero perusteltua, kun kudoslain muissa pykälissä säädetään sekä kudosten ja solujen että elinten jäljitettävyydestä?

1 a §:n 13 a ja b sekä 14 a ja b -kohdat: Tarvitaanko vakavalle vaaratilanteelle ja vakavalle haittavaikutukselle eri määritelmät yhtäältä elimille ja toisaalta kudoksille ja soluille, kun määritelmän sisältö on lähes sanasta saan sama?

18 §:ään on lisätty elinten tarvetta ja saatavuutta koskeva mainontakielto. Lääkäriliitto pitää lisäystä hyvänä, mutta toteaa, että lisäys jättää pohtimaan, miksi mainontakieltoa ei säädetä myös kudosten ja solujen osalta?

20 v ja x §:ssä säädetään luovutussairaaloitten ja elinsiirtokeskusten valvonnasta ja tarkastamisesta. Mahdollisia tarkastajia ovat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, aluehallintovirasto ja Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus. Lääkäriliitto kannattaa elinsiirtotoiminnan viran-

omaisvalvontaa, mutta näin monitahoinen valvonta vaikuttaa sekavalta ja ylimitoitetulta – etenkin kuin maassa on toistaiseksi yksi elinsiirtokeskus, joka hoitaa valtaosan elinluovutuksiin ja -siirtoihin liittyvistä toiminnoista. Olisi hyvä pohtia tarkemmin viranomaisten tarkoituksenmukaista työnjakoa.

23 b §:ssä on viittaus lain 14 §:n 2 momenttiin, joka koskee maahan tuotujen elimien, kudosten ja solujen sekä niistä valmistettujen tuotteiden käytön edellytyksiä. Kun viittaus on tarpeellinen elinten osalta, se lienee tarpeen myös kudosten ja solujen osalta 23 a §:ssä.

Kunnioittavasti,

Suomen Lääkäriliitto

Mervi Kattelus
terveyspoliittinen asiantuntija